

ג' רגלים ללא שנה ושנה ללא ג' רגלים (חלק א') / יהודי קדום

תשרי סוכות	חשוון	כסלו	טבת	שבט	אדר	ניסן פסח	אייר	סיון שבועות	תמוז	אב	אלול	תשרי סוכות	חשון	כסלו	טבת	שבט	אדר	ניסן פסח ב'	אייר	סיון	תמוז	אב	אלול					
א	1. בשלמא רגלים בלא שנה משכחת לה												נדר קצת לפני פסח - בסוף חג הסוכות יעבור על בב"ת (גם לרבי שמעון)															
	2. בשלמא רגלים בלא שנה משכחת לה												גם אם נדר באמצע הפסח הוא יעבור בב"ת כי סוף פסח ב' מצטרף לתחילת פסח א' (תוס' וריטב"א)															
ב	אלא שנה בלא רגלים היכי משכחת לה? "הניחא למאן דאית ליה כסדרן" משכחת לה" (שעוברת שנה שלימה ללא ג' רגלים ולכן עובר בב"ת [כמובן לא לדעת ר"ש]).												מאייר עד אייר אומנם חולפים על פני חג שבועות וחג סוכות וגם עברה שנה מהנדר, אבל המניין יתחיל רק בפסח הקרוב כדרישת ר"ש - "כסדרן"												בפסח תחילת המניין		סוף שנת הנדר	
ניסן פסח	אייר	סיון שבועות	תמוז	אב	אלול	תשרי סוכות	חשון	כסלו	טבת	שבט	אדר א'	אדר ב'	ניסן פסח	אייר	סיון שבועות	תמוז	אב	אלול	תשרי סוכות	חשוון	כסלו	טבת	שבט					
ג												365 ימים ללא ג' רגלים																
בשלמא לרבי: "אלא למאן דלית ליה כסדרן היכי משכחת לה בשלמא לרבי משכחת לה בשנה מעוברת" 2 (אם הקדשת הבהמה הייתה בגמר חג הפסח, והשנה שלאחר מכן הייתה מעוברת הרי שבסוף אדר ב' יהיו 365 ימים ללא ג' רגלים)																												
ד												מקשה הגמרא: "אלא לרבנן היכי משכחת לה?" 3																
רבנן חולקים על רבי השנה נמדדת "מיום ליום", מתאריך עד לאותו תאריך בשנה הבאה – יוצא מזה שתמיד, אף בשנה מעוברת, יעברו על הנודר ג' רגלים לפני שישלים שנה שלימה.																												
ה												מתרצת הגמרא: "כדתני רב שמעיה עצרת פעמים ה' פעמים ששה פעמים שבעה הא כיצד שניהן מלאין חמשה שניהן חסרין שבעה אחד מלא ואחד חסר ששה התורה לא קבעה תאריך לחג השבועות אלא רק שהוא חל ביום החמשים לספירת העומר מכאן נובע שחג השבועות יכול לחול בתאריכים שהבירייתא מביאה לעיל.												ניסן ואייר מלאים חסרין ו' סיון אחד מלא ואחד חסר חסר חסר		ניסן ואייר חסרין ו' סיון אחד מלא ואחד חסר חסר חסר		

¹ הגמרא מעמידה את הברייתא כרבי שמעון כדי להראות שהתנא של הברייתא ודאי כר"ש ("כסדרן") אך גם שהתנא סובר שעוברים ב"בל תאחר" גם בשנה שלימה ללא ג' רגלים, שלא כר"ש.

² רבי סובר שבכל מקום בתורה "שנה תמימה" = 365 ימים = שנת חמה. שנת לבנה אחת, בת שנים עשר חודש, היא בערך 354 יום. שנת חמה היא 365.25 יום מכאן נובע שבשנת הלבנה יש 11 יום פחות משנת החמה, ללא עיבור השנה, בכל שנה הייתה נסיגה אחורה של 11 ימים ביחס לשנת השמש וכתוצאה מכך כל חודש מחודשי הלבנה היה חל בעונה שונה של השנה. הלוח מחושב כך שחשבוננו פותר את הבעיה על ידי "עיבור השנה".

³ לרבנן השנה נמדדת מתאריך עד לאותו תאריך בשנה הבאה, "מיום ליום" – יוצא מזה שתמיד, אף בשנה מעוברת, יעברו על הנודר ג' רגלים לפני שישלים שנה שלימה.